

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

IMF, Çin Ekonomisinin Güçlü Toparlanma Belirtileri Gösterdiğini Söyledi

Uluslararası Para Fonu Başkanı Kristalina Georgieva, Çin'in güçlü ekonomik toparlanma belirtileri gösterdiğini söyledi. 2023 Çin Kalkınma Forumu'nda yaptığı açıklamalarda Georgieva, Çin ekonomisinde olumlu bir seyir gördüğünü ve IMF'nin ocak ayında Çin'in GSYİH büyümesini yüzde 5,2 olarak belirlediğini söyledi. Bu seviye 2022 oranına göre yüzde 2'den fazla bir artışa işaret ediyor. Çin'in 2023'te küresel büyümenin yaklaşık üçte birini oluşturacağını söyleyerek, "Bu hem Çin için hem de dünya için önemli" dedi. IMF'nin analizi ayrıca, Çin'deki GSYİH büyümesinde yüzde bir puanlık artışın, diğer Asya ekonomilerinde büyümede ortalama yüzde 0,3 puanlık bir artışa yol açabileceğini kaydetti.

Kazakistan'ın Bakü-Tiflis-Ceyhan Planı

Kazakistan Ulusal Petrol Taşımacılığı Şirketinden (KazTransOil) yapılan açıklamada, Bakü-Tiflis-Ceyhan'a taşınması için ülkenin Tengiz petrol sahasından yaklaşık 10 bin ton petrolün Hazar Denizi kıyısındaki Aktau Limanı'ndan Azerbaycan'ın President Heydar Aliyev tankerine sevkiyatının yapıldığı bildirildi. Açıklamada, mart sonuna kadar 10 bin ton Kazak petrolünün daha söz konusu güzergahla sevkiyatının yapılacağı kaydedilerek, "Nisan 2023 dönemi için Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı üzerinden planlanan petrol sevkiyatının miktarı 125 bin tondur." ifadesi kullanıldı.

Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi (SOCAR), Kazakistan petrolünün ilk partisinin 23 Mart'ta tankerle Aktau Limanı'ndan Sangaçal terminaline ulaştırıldığını bildirmişti. Sevkiyatın SOCAR ile Kazakistan'ın KazMunayGaz şirketi arasında imzalanan ve yılda 1,5 milyon ton petrolün geçişini öngören anlaşma çerçevesinde olduğu kaydedilmişti.

Kazak hükümeti, Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle petrol ihracatı için yeni güzergahlara yönelmişti.

AB'den Bankacılık Krizi Toplantısı

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin liderleri, ABD'de başlayan ve ardından İsviçre'deki Credit Suisse'i etkileyen bankacılık sektöründeki çalkantıları görüşmek üzere toplandı. "Euro Zirvesi" adlı oturuma AB Konseyi Başkanı Charles Michel başkanlık etti. Toplantıya, Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde ve Euro Grubu Başkanı Paschal Donohoe de katıldı.

Toplantı girişinde konuşan Donohoe, AB bankalarının güçlü düzenlemeler sayesinde sektörde yaşanan karışıklığa dayanabileceğini belirtti. AB bankacılık sisteminin likidite miktarına ve dayanıklılığına güvendiğine işaret eden Donohoe, geçmişte alınan tedbirlerin sektörün istikrarını koruduğunu ifade etti.

Liderler, özellikle ABD'deki banka iflasları ve İsviçre'deki bankacılık krizinin AB'ye olası etkileri konusunda görüş alışverişinde bulundu. Mart ayında ABD'de başlayan bankacılık krizinin ardından Avrupa'da da Credit Suisse paniği yaşanmıştı.

Silicon Valley Bank, First Citizens Bank'a Devredildi

ABD'de yaşadığı krizle küresel piyasaları da etkileyen Silicon Valley Bank ile ilgili nihai karar belli oldu. ABD'de düzenleyici kuruluş Federal Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC) tarafından yapılan açıklamaya göre First Citizens Bank, SVB grubunun tüm mevduat ve kredilerini devralmayı kabul etti. 10 Mart itibarıyla Silicon Valley Bridge Bank'ın yaklaşık olarak 167 milyar dolarlık varlığı ve 119 milyar dolarlık toplam mevduatı bulunuyordu. Söz konusu anlaşma 16,5 milyar dolarlık iskontoyla 72 milyar dolarlık varlık alımını da içeriyor. Yaklaşık 90 milyar dolarlık menkul kıymet ve diğer varlıklar ise FDIC'in tasfiye bölümünde kalacak.

ABD'de yaşadığı krizle küresel piyasaları da etkileyen Silicon Valley Bank ile ilgili nihai karar belli oldu. ABD'de düzenleyici kuruluş Federal Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC) tarafından yapılan açıklamaya göre First Citizens Bank, SVB grubunun tüm mevduat ve kredilerini devralmayı kabul etti. 10 Mart itibarıyla Silicon Valley Bridge Bank'ın yaklaşık olarak 167 milyar dolarlık varlığı ve 119 milyar dolarlık toplam mevduatı bulunuyordu. Söz konusu anlaşma 16,5 milyar dolarlık iskontoyla 72 milyar dolarlık varlık alımını da içeriyor. Yaklaşık 90 milyar dolarlık menkul kıymet ve diğer varlıklar ise FDIC'in tasfiye bölümünde kalacak.

Apple'ın CEO'su Tim Cook, Çin'i Ziyaret Etti

ABD'li teknoloji şirketi Apple'ın CEO'su Tim Cook, Çin Kalkınma Forumu'nun (CDF) ilk gününde katıldığı oturumda, 2023 yılının, Apple'ın Çin'de faaliyete başlamasının 30. yıl dönümü olduğunu belirterek, şirketin yıllar içerisinde ülke ile sembiotik (ortak yaşam) ilişki kurarak birlikte büyüdüğünü vurguladı. ABD'nin Çin'e teknoloji alanında getirdiği yaptırımlar ve tedarik zincirindeki kesintilere ilişkin sorunlara değinmekten kaçınan Cook, eğitimde kentler ile kırsal bölgeler arasındaki açığın kapatılması için teknolojiden yararlanılmasının önemine dikkati çekti. Cook, Apple'ın Çin'in kırsal eğitim programına yılda 100 milyon yuan (14,5 milyon dolar) destek sağlayacağını belirtti. Forum öncesinde Apple'ın Çin'de açılan ilk satış mağazası olan, Pekin'in

Credit Suisse Krizini Ateşleyen İsim İstifa Etti

Credit Suisse'te krizin başrolündeki isim Suudi Ulusal Bankası Başkanı Ammar Al Khudairy görevinden istifa etti.

Khudairy 16 Mart'ta verdiği bir demeçte Credit Suisse'e daha fazla destek vermeyeceklerini belirtmişti. Bu açıklamayla birlikte başlayan panik satışlar Avrupa'da risk algısının had safhaya çıkmasına sebep olmuştu.

CNBC'ye konuşan Khudairy, "İsviçre Merkez Bankası'nın ifadelerine bakılırsa her şey yolunda. Bankanın daha fazla sermayeye ihtiyaç duymayacağını düşünüyorum." ifadelerini kullanmıştı. Credit Suisse'te yüzde 9,9 payı bulunan Suudi Ulusal Bankası'nın en tepe isminden gelen bu açıklama sonrası Credit Suisse kaynaklı kriz derinleşmişti.

Sanlitun semtindeki Apple Store'u ziyaret eden Cook, burada mağaza çalışanları ve müşterilerle fotoğraf çekti.

AB Ticari Misilleme Mekanizması Kuruyor

Avrupa Birliği (AB) Konseyi, üye AB ülkelerinin ticaretini veya ülkeler ile Avrupa Parlamentosu (AP) yatırımlarını etkileyen önlemler arasında müzakere edilen, üçüncü uygulayan veya uygulama ülkelerin ekonomik zorlamalarına tehdidinde bulunan dış ülkelere karşı "baskı önleme enstrümanı" adlı müdahale edilecek. Ekonomik ticari misilleme mekanizması zorlamaya misilleme olarak üçüncü kurulmasını içeren düzenlemede ülkelere uygulanabilecek tedbirler uzlaşısı sağlandığını açıkladı.

Buna göre, AB ve üye ülkeler üçüncü lisansları uygulanması, hizmet veya ülkelerin ekonomik zorlamalarına kamu ihalelerinde sınırlama gibi karşı korunacak. ticaret kısıtlamaları yer alacak.

Hangi davranışların ekonomik zorlama olduğuna üye ülkeler karar verecek. AB Komisyonu, müdahale tedbirlerine ilişkin kararların uygulanmasından sorumlu olacak.

Japonya'da Rekor Bütçe Yasalaştı

Japonya Danışman Meclisinde (Sangiin), sosyal güvenlik ve savunma harcamalarını kapsayan bütçe oylamaya sunuldu. İktidardaki Liberal Demokrat Parti (LDP) ve ortağı Komeito'nun hakimiyetindeki mecliste yapılan oylama sonucu bütçe yasalaştı.

Rekor düzeydeki bütçe Nisan 2023-Mart 2024 dönemini kapsayacak ve 114,3 trilyon yen (870 milyar dolar) seviyesinde olacak. Yeni bütçede ulusal savunma harcamaları ile yaşanan ülke nüfusu kaynaklı sosyal güvenlik masrafları en yüksek seviyesini görecek.

Sosyal güvenlik harcamalarına 36,9 trilyon yen (281 milyar dolar); ulusal savunma harcamalarına 6,8 trilyon yen (52 milyar dolar) ayrılacak. Vergi gelirlerinin 69,4 trilyon yen (522 milyar dolar) tahmin edildiği bütçenin bir kısmı devlet tahviliyle karşılanacak. Bütçe için 35,6 trilyon yen (272 milyar dolar) devlet tahvili ihraç edilecek.

Apple, Ödeme Hizmeti Apple Pay Later'ı Başlattı

Finans ekosisteminin en hızlı büyüyen alanlarından biri haline gelen "şimdi al sonra öde" çözümlerine, ABD'li teknoloji şirketi Apple'da kayıtsız kalmadı.

Apple, Apple Pay Later adlı ödeme hizmetini kullanıma sundu. Şirketin "şimdi satın al sonra öde" işini üstlendiği Apple Pay Later, kullanıcıların satın alma işlemlerini sıfır faiz ve ekstra ücret olmadan dört taksite ayırmalarına imkan tanıyor. Apple Pay Later, şu anda yalnızca Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanılıyor.

Apple Pay Başkan Yardımcısı Jennifer Bailey, şirketin yeni hizmeti ile ilgili önemli ipuçları verdi. Bailey "Apple Pay Later, kullanıcılarımızın mali sağlığı düşünülerek tasarlandı. Bu nedenle hiçbir ücreti ya da faizi bulunmuyor. Ayrıca Apple Cüzdan içinde kullanılıp yönetilebiliyor." dedi.

Apple Pay Later ile herhangi bir komisyon alınmadığı belirtiliyor. Apple Pay Later ile gerçekleştirilecek olan tüm ödeme detayları Apple Cüzdan uygulaması üzerinden takip edilebilecek.

Apple, cüzdan uygulaması ya da e-posta üzerinden kullanıcılara ödeme vadesi gelmeden önce bildirim gönderileceğini açıkladı. Hizmette yalnızca banka kartlarının kullanılabileceği; tüketicilerin kredileri geri ödemekte zorlanma ihtimaline karşı kredi kartlarının kabul edilmeyeceği belirtildi.

AB Nakit Ödemeleri Sınırlandırmayı Planlıyor

Avrupa Parlamentosu ekonomik ve mali işler ve sivil özgürlükler komiteleri, AB'nin kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadelesini güçlendirmeyi amaçlayan tasarıları görüştü. Komiteler, bu alanda katı önlemler içeren yeni kurallar konusunda AP'nin tutumunu ve AB ülkeleriyle müzakere pozisyonunu belirleyen belgeleri kabul etti.

Buna göre, banka, fon, kripto varlık ve emlak ile profesyonel futbol kulübü gibi çeşitli kuruluşların, mal varlıklarını ve şirketi kimin kontrol ettiğini kanıtlaması ve müşterilerinin kimliğini teyit etmesi gerekecek. Bu kuruluşlar, faaliyet gösterdikleri sektörlerdeki risk türlerini belirleyecek ve merkezi bir sisteme iletecek.

Nakit ve kripto varlık işlemleri kısıtlanacak. Mal veya hizmet sağlayan kişiler tarafından kabul edilebilecek nakit ödemeler sınırlanacak. Nakit ödemeler için 7 bin euroya kadar limit getirilecek.

Alibaba'dan Tarihinin En Kritik Yapılanma Kararı

da değerlendireceği bilgisi yer aldı.

Çinli e-ticaret şirketi Alibaba Group Holding Ltd., 24 yıllık tarihinin en büyük yapılanmasına gidiyor. Şirket tarafından yapılan açıklamada, 220 milyar dolarlık imparatorluğunu altı birime ayırmayı planlayan Alibaba'nın söz konusu şirketlerin halka arzını

Açıklamada, altı birimin içerisinde Bulut İstihbarat Grubu, Taobao Tmall Ticaret Grubu, Yerel Hizmetler Grubu, Cainiao Smart Logistics Grubu, Global Dijital Ticaret Grubu ve Dijital Medya ve Eğlence Grubu'nun olduğu belirtildi. Diğer taraftan, altı şirketin her birinin kendi CEO'sunun ve yönetim kurulunun olacağı kaydedildi.

Şirketin milyarder kurucu ortağı Jack Ma'nın bir yıldan uzun bir süre sonra yurt dışından Çin'e dönmesiyle aynı zamana denk geldi.

Büyük Çinli teknoloji firmaları için bu yapılanmanın nadir görüldüğünü belirten analistler, söz konusu stratejinin diğer Çinli şirketler için örnek olacağını düşünüyor.

Çin Devlet Başkanı Şi Ciping yönetiminin gerçekleştirdiği soruşturmalar, Alibaba'nın değerini 500 milyar dolardan fazlasını silmesine rağmen, Alibaba'nın açıkladığı son yapılanmanın şirketin yatırımcılara ve piyasalara ulaşmaya hazır olduğuna dair güçlü bir sinyal olarak algılandı.

AB Benzinli ve Dizel Otomobil Satışını Yasaklıyor

Avrupa Birliği (AB) ülkeleri, 2035 yılından itibaren benzinli ve dizel motora sahip yeni otomobillerin satışını yasaklayan yasayı onayladı. Yasaya göre, otomobil üreticileri, 2035'e kadar karbon emisyonlarını sıfırlayacak. Böylece AB ülkelerinde söz konusu tarihten itibaren karbon salan benzinli ve dizel de dahil içten yanmalı motora sahip yeni otomobil satışı yapılamayacak.

Ayrıca, 2030 yılı emisyon düşürme hedefi otomobiller için yüzde 55, kamyonetler için de yüzde 50 olacak. Avrupa Parlamentosu (AP) Genel Kurulu'nda geçen ay kabul edilen ve yürürlüğe girmesi için AB üyesi ülkeler tarafından resmen onaylanması gereken düzenlemeye, başını Almanya'nın çektiği bir grup ülke karşı çıkmıştı.

Almanya, planı desteklemek için AB'nin e-yakıt olarak bilinen, yenilenebilir enerji ve havadaki karbondioksiti yakalamayla üretilen sentetik yakıtlarla ilgili muafiyet getirilmesini istemişti. Bu konuda AB Komisyonu ile Almanya arasında müzakereler sonucunda uzlaşma sağlanmıştı.

Almanya, sentetik yakıtlarla çalışan içten yanmalı motorlara sahip yeni araçların satışı konusunda AB'den güvence almıştı. Yasa, bu aşamadan sonra AB Resmî Gazetesi'nde yayımlandıktan sonra yürürlüğe girecek.

Fed Faizi 25 Baz Puan Artırdı, Artışlara Devam Sinyali Verdi

Fed politika faizini 25 baz puan artırdı. Fed karar metninde ABD bankalarının sağlam bir görünümü olduğunu, ancak gelişmelerin büyüme üzerindeki etkilerinin değerlendirileceğini ifade etti.

Karar metninden çıkan sinyaller küresel piyasaları sarsan bankacılık krizine karşın Fed'in faiz artışlarından vazgeçmeyeceğini gösterdi.

Fed karar metninde daha önce duyurulan planlarında açıklandığı gibi, Hazine menkul kıymetleri ve kurum borcu ve kurum ipoteline dayalı menkul kıymetlerdeki varlıklarını azaltmaya devam edeceğini de ifade etti. 25 baz puanlık faiz artışıyla politika faizi yüzde 4,75-5 aralığına çıkararak 2007 yılından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Piyasada ABD'de yaşanan bankacılık krizi dolayısıyla Fed'in

bu toplantıyı pas geçebileceğine dair beklentiler de dile getirilmesine rağmen piyasa genelinde genel beklenti Fed'in politika faizini 25 baz puan artırması yönündeydi.

Aramco, Çin'de Rafineri ve Petrokimya Tesisi İnşa Edecek

Saudi Aramco'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, Çin'in Norinco ve Panjin şirketleriyle ortak girişim başlatıldı. Ortak girişimin yüzde 30'u Saudi Aramco'ya, yüzde 51'i Norinco ve yüzde 19'u Panjin'e ait olacak.

Şirketlerin ortak girişimiyle, günlük 300 bin varil üretim kapasiteli bir petrol rafinerisinin yanı sıra yıllık 1,65 milyon ton etilen ve 2 milyon ton paraksilen üretim kapasiteli bir petrokimya tesisi inşa edilecek.

Projenin gerekli onayları almasının ardından, inşaatın 2023 yılının nisan ayından sonra başlaması planlanıyor; rafineri ve petrokimya tesislerinin de 2026 yılında faaliyete geçmesi öngörülüyor.

AB'den Türkiye'ye 1 Milyar Euroluk Deprem Desteği

AB Komisyonu ve AB Dönem Başkanı İsvetç'in, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerden Türkiye ve Suriye'de etkilenenler için düzenlediği Uluslararası Bağışçılar Konferansı Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapıldı.

AB Komisyonu Başkanı von der Leyen açılış konuşmasında, "Bu, feci bir kayıp hikayesi ve Türkiye halkı, Suriye halkı ve dünyanın dört bir yanındaki dostlarınız arasındaki kahramanca bir dayanışma hikayesidir." değerlendirmesini yaptı. AB'nin depremin akabinde Sivil Koruma Mekanizması'nı etkinleştirdiğini anımsatan von der Leyen, AB

ülkelerinin arama kurtarma çalışmalarına yaptığı katkılardan örnekler vererek dayanışma mesajı verdi. Von der Leyen, "Tüm dünya Türkiye'ye ve Suriye halkına destek için seferber oldu çünkü bu stratejinin ölçeği o kadar büyük ki; hiçbir ülke veya kurum tek başına, bizim birlikte yaptığımızın yakınından bile geçemez." diye konuştu.

"AB Komisyonu deprem sonrası yeniden yapılanma için Türkiye'yi 1 milyar euro ile destekleyecek." ifadesini kullanan von der Leyen, Suriye'ye de insani yardım ve erken toparlanma için 108 milyon euroluk bir paket daha taahhüt ettiklerini bildirdi.

İsvetç Başbakanı Ulf Kristersson da 42 gün önce Kahramanmaraş merkezli depremlerle Türkiye ve Suriye'de milyonlarca kişinin hayatının birkaç saniyede değiştiğini hatırlattı. İsvetç olarak 500 milyon İsvetç kronu (45 milyon euro) destek taahhüdünde bulduklarını açıkladı.